

ПРОТЕСТАНСЬКА ЕТИКА ЯК ВИД ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність теми: ця тема є дуже актуальною на даний момент, оскільки для нашої сучасної економічного становища в країні є дуже критичним і необхідним знаходження шляхів розвитку сучасної економіки. Тому, пошуки альтернатив є пріоритетним завданням для вирішення цієї проблеми.

Мета дослідження: показати (проявити) етикет в іншому амплуа. Оскільки філософське мислення дає змогу розширити особистий кругозір. В етикеті філософське мислення можна проявляти по різному, оскільки меж і кордонів у розуму немає.

Об'єкт дослідження: кожна людина щоденно зустрічається із загальними правилами етикету, підпорядковується управлінським рішенням. Кожна людина є об'єктом етичної філософії свого життя.

Завдання: проявити етикет як самостійну незалежну дисципліну і поєднати значення з філософією.

Дане питання досліджували: М.Вебер, Тома Аквінський, М.О. Семашка, Р.Бакстер. Кожному роду людської діяльності (наукової, педагогічної, художньої і т.д.) відповідає певні види професійної етики. Виникнення перших професійно-етичних кодексів відноситься до часу появи ремісничого поділу праці в середньовічних цехах в ХІХІІ століттях. Саме тоді в цехових статутах вперше з'явився ряд моральних вимог стосовно тієї чи іншої професії і характеру праці. Кожному з видів професійної етики - лікарської, педагогічної, етики вченого, актора, художника, підприємця, інженера і т. д. - властиві свої специфічні вимоги в області моралі. Так, наприклад, етика вченого припускає в першу чергу такі моральні якості, як наукова сумлінність, відповідальність, особиста чесність. Судова етика вимагає чесності, справедливості, гуманізму (навіть до підсудного), вірності закону. Правда лікаря і правда пацієнта, лікарська таємниця, відповідальність лікаря - це складний вузол етичних проблем, який невід'ємно пов'язаний із сучасною медициною. У 1947 році була прийнята «Женевська декларація» - сучасний варіант найдавнішої «Клятви Гіппократа». Ця декларація стала морально-етичною гарантією незалежності медичної професії від політичних режимів і ідеологічного диктанту. Її аналог був прийнятий в нашій країні тільки в 1971 році. Але хоча всі наші лікарі з тих пір давали клятву не розголошувати конфіденційну інформацію про пацієнта, на практиці вказівка у листку непрацездатності конкретного захворюваного було обов'язковим аж до 1993 року. Протягом довгих років у професійному середовищі радянських медиків офіційно насолоджувався етичний нігілізм. Ще в 1920-х роках офіційні керівники радянської охорони здоров'я (зокрема, М. О. Семашка) трактували професійну медичну етику як «буржуазний пережиток» і були переконані, що поняття «лікарська таємниця» в майбутньому відміре. [4] Не менш важливими моральні проблеми пов'язані з підприємницькою діяльністю, бізнесом. Підприємництво-це професія, покликання, навіть властивість душі або вроджена схильність, але це ще й особливий образ думок, поведінки, стиль, культура життя, що має свої, дуже виразно виражені моральні принципи. Виникнення капіталізму в Європі в ХVІ столітті було тісно пов'язане з протестантською Реформацією. Можна сказати, що протестантизм зробив можливим формування етики бізнесу, моральних стандартів ефективної економічної діяльності. Адже середньовічна католицька ідеологія морально засуджувала «роблення грошей», Фома Аквінський вважав, що більшість форм торгівлі, що здійснюється з метою отримання прибутку, є аморальними. [5] Основоположник сучасної соціології Макс Вебер (1864-1920) у своїй роботі «Протестантська етика і дух капіталізму» показав, що перші капіталістичні підприємства і сам дух підприємництва виникли в протестантському середовищі. З точки зору протестантизму, успішну працю, що приносить прибуток, і є знак того, що твої дії відзначені Богом. Протестантизм зробив можливим формування етики бізнесу в результаті релігійного і морального освячення прагнення до прибутку. Він стверджував, що праця бізнесмена може бути схвалений Богом. Прагнення до прибутку і прагнення до Бога стали не тільки спільними, але і «взаємообслуговуючі». А винагорода фінансовим успіхом стало розумітися як знак розташування Бога. Світська версія протестантської етики бізнесу стала важливою складовою частиною західної культури. Кожна людина, згідно протестантської моралі, повинен виконувати свій обов'язок. Цей обов'язок полягає в тому, щоб бути хорошим працівником у своїй професії, твердо знати своє місце, покликання і не покладаючи рук працювати заради нього. Стосовно до купця і підприємця це розуміння боргу означає, що нажиті гроші слід використовувати для того, щоб наживати ще більше грошей і т. д., а не витратити їх заради свого задоволення. Для протестантської етики наживання грошей - це мета життя людини, а не засіб задоволення його матеріальних потреб. Наживання грошей як самоціль протиставляється їх безпосереднього споживання, звільняється від будь-яких евідемоністичних чи гедоністичних мотивів і стає по відношенню до «щастя» або «вигоду» окремого індивідуума чимось абсолютно потойбічним, якимсь вищим законом. Вебер посилається на висловлювання протестантського богослова Річарда Бакстера, згідно з якими робота дві однаково важливі функції: по-перше, дає людині в руки могутнє знаряддя проти всяких плотських (у тому числі і сексуальних) спокус, по-друге, робить осмисленим земне існування людини, стаючи основною метою його життя. Ця тенденція чітко простежується не лише в Німеччині, а й в Америці, Англії, Шотландії, Голандії, Швейцарії Сам Вебер зазначає, що коли говорять про «дух капіталізму» в протестантській традиції, то йдеться зовсім не про якийсь релігійний запал капіталіста. Радше навпаки, цей дух можна сприймати як «побічний продукт» Реформації, з яким, напевно, не погодилася б більшість релігійних діячів протестантизму, включно з Лютером чи Кальвіном. Одним словом, Вебера можна багато критикувати, в тому числі й фактично, особливо – за деяке спрощення реальної непрості соціальної ситуації. Та його модель, можливо, саме завдяки цьому спрощенню може застосовуватися не лише відносно протестантизму.

Висновок: хоча «Протестантська етика і дух капіталізму» не є ґрунтовним дослідженням проблеми протестантизму, проте дослідження Вебера зв'язків між різноманітними релігійними ідеями та економікою дозволило йому дійти до висновку про те, що протестантська етика та світогляд вплинули на розвиток капіталізму.

Список використаних джерел

1. Вебер М. Напрями і шаблі релігійного заперечення світу // Проблеми філософії, вип. 87, К. 1991.
2. Вебер М. До стану буржуазної демократії в Росії // Філософська і соціологічна думка, вип. 10, К. 1991.
3. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. Попередні зауваження. // Проблеми соціології, вип. 1, 1992.
4. Вебер Макс. Протестантська етика і дух капіталізму. – К.: Основи, 1994. – 261 с.